

คณะวิศวกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การสอบกลางภาค ประจำปีการศึกษาที่ 1

ปีการศึกษา 2550

วันเสาร์ที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2550

เวลา : 9.00 – 12.00 น.

วิชา : 237 – 480 Degradation of Materials

ห้อง : EE213

คำสั่ง

1. ทำทุกข้อในที่ว่างที่เว้นไว้ให้
2. อนุญาตให้นำ Short Note 2 แผ่น ขนาดกระดาษ A4 เฉพาะที่เป็นลายมือเขียนเข้าห้องสอบได้
3. อนุญาตให้นำเครื่องคิดเลขเข้าห้องสอบได้

ทุจริตในการสอบโทษขั้นต่ำ คือ ปรับตกในรายวิชาที่ทุจริต และพักการเรียน 1 ภาคการศึกษา

ชื่อ _____ รหัส _____

หน้า	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
1	10	
2	19	
3	8	
4	10	
5	10	
6	12	
รวม	149	

รศ.ดร.พิษณุ บุญนวล
ผู้ออกข้อสอบ

110

110

ELECTROMOTIVE, EMF, SERIES - Ranking of Standard Potentials⁺

111
29/11
P. S. B. B. H.

	Metal Ion - Metal Equilibrium (unit activity)	E° vs. Standard Hydrogen Electrode @ 25°C Volts
NOBLE ↑ ↓ BASE	$(\text{Co}^{3+} + e^- = \text{Co}^{2+})^*$	1.82
	$(\text{Ce}^{4+} + e^- = \text{Ce}^{3+})^*$	1.55
	$\text{Au}^{3+} + 3e^- = \text{Au}$	1.498
	$(\text{O}_2 + 4\text{H}^+ + 4e^- = 2\text{H}_2\text{O})^*$	1.229
	$\text{Pt}^{2+} + 2e^- = \text{Pt}$	1.2
	$\text{Ag}^+ + e^- = \text{Ag}$	0.799
	$\text{Hg}^{2+} + 2e^- = \text{Hg}$	0.788
	$(\text{Fe}^{3+} + e^- = \text{Fe}^{2+})^*$	0.771
	$(\text{O}_2 + 2\text{H}_2\text{O} + 4e^- = 4\text{OH}^-)^*$	0.401
	$\text{Cu}^{2+} + 2e^- = \text{Cu}$	0.337
	$(\text{Sn}^{4+} + 2e^- = \text{Sn}^{2+})^*$	0.15
	$(\text{H}^+ + e^- = 1/2 \text{H}_2)^*$	0
	$\text{Pb}^{2+} + 2e^- = \text{Pb}$	-0.126
	$\text{Sn}^{2+} + 2e^- = \text{Sn}$	-0.136
	$\text{Ni}^{2+} + 2e^- = \text{Ni}$	-0.250
	$\text{Co}^{2+} + 2e^- = \text{Co}$	-0.277
	$\text{Cd}^{2+} + 2e^- = \text{Cd}$	-0.402
	$\text{Fe}^{2+} + 2e^- = \text{Fe}$	-0.440
	$\text{Cr}^{3+} + 3e^- = \text{Cr}$	-0.744
	$\text{Zn}^{2+} + 2e^- = \text{Zn}$	-0.763
$(\text{H}_2\text{O} + e^- = \text{OH}^- + 1/2\text{H}_2)^*$	-0.826	
$\text{Ti}^{2+} + 2e^- = \text{Ti}$	-1.63	
$\text{Al}^{3+} + 3e^- = \text{Al}$	-1.662	
$\text{Mg}^{2+} + 2e^- = \text{Mg}$	-2.363	
$\text{Na}^+ + e^- = \text{Na}$	-2.714	

⁺All reactants and products are at unit activity, e.g., $a_{\text{M}^{n+}} = a_{\text{M}} = 1$ for the reaction $\text{M} = \text{M}^{n+} + ne^-$.

*Reactions in parentheses function as cathodic reactions in corrosion processes; as such they proceed to the right.

ชื่อ _____ รหัส _____

1. จงให้คำอธิบายสั้นๆ พอได้ความ ให้เขียนรูปประกอบด้วยถ้าจะช่วยให้อธิบายได้ง่ายขึ้น
- 1.1 Exchange current density (2 คะแนน)

- 1.2 ทำไมการวัดค่า EMF ของโลหะเทียบกับ Standard electrode จึงต้องใช้ Multimeter ที่มีความต้านทานสูง (2 คะแนน)

- 1.3 Polarization (2 คะแนน)

- 1.4 จงเขียน คำจำกัดความ (Definition) ของคำว่า Corrosion (2 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัส _____

1.5 Half - cell potential

(2 คะแนน)

2. จงอธิบายและคำนวณต่อไปนี้

2.1 อธิบายพร้อมเขียนรูปประกอบในเรื่องของ Reversible Zinc electrode (5 คะแนน)

2.2 หากต่อ Zinc electrode นั้น เข้ากับ Standard Hydrogen electrode แล้ววัดค่าศักย์ไฟฟ้า (Potential) ได้ เป็น -0.56 Volts. จงคำนวณค่า Over potential และเขียนกราฟ Polarization diagram แสดงค่าต่างๆ ที่สำคัญในกราฟด้วย (ไม่จำเป็นต้องถูกสเกล)

(5 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัส _____

2.3 จงคำนวณว่าถ้าใช้ Standard Cu – CuSO₄ electrode วัดค่า Standard EMF ของแผ่นโลหะสังกะสีจะอ่านค่า Standard EMF ได้เท่าใด (3 คะแนน)

2.4 หากโลหะ M และ N มีค่า EMF โดยประมาณใกล้เคียงกันประมาณค่า -0.500 Volt จงอธิบายพร้อมเขียน Polarization diagram (โดยประมาณ) ประกอบคำอธิบายว่า โลหะใดจะผุกร่อน (Corroded) ในอัตราที่สูงกว่ากัน และเพราะเหตุใด

ข้อมูล : อยู่ใน air – free acid solution

$$i_o (H^+/H_2M) = 10^{-11} \text{ A/cm}^2$$

$$i_oM = 10^{-10} \text{ A/cm}^2$$

$$i_o (H^+/H_2N) = 10^{-7} \text{ A/cm}^2$$

$$i_oN = 10^{-10} \text{ A/cm}^2$$

(6 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัส _____

3. จากการทดสอบอัตราการเกิด Corrosion ของตัวอย่างโลหะชนิดหนึ่ง ซึ่งมีขนาดกว้าง 10 cm ยาว 20 cm และหนา 0.4 cm พบว่าในช่วงของเวลาการทดสอบภายใต้บรรยากาศที่กำหนดนาน 150 ชั่วโมง น้ำหนักของโลหะนั้นหายไป 750 mg จงคำนวณหา Corrosion rate ของโลหะนี้ในหน่วยของ mpy หากโลหะนั้นมีความหนาแน่น 6.5 g/cm^3 และอยากทราบว่าโลหะนั้นภายใต้บรรยากาศนั้นมีปัญหา Corrosion รุนแรงหรือไม่ (8 คะแนน)

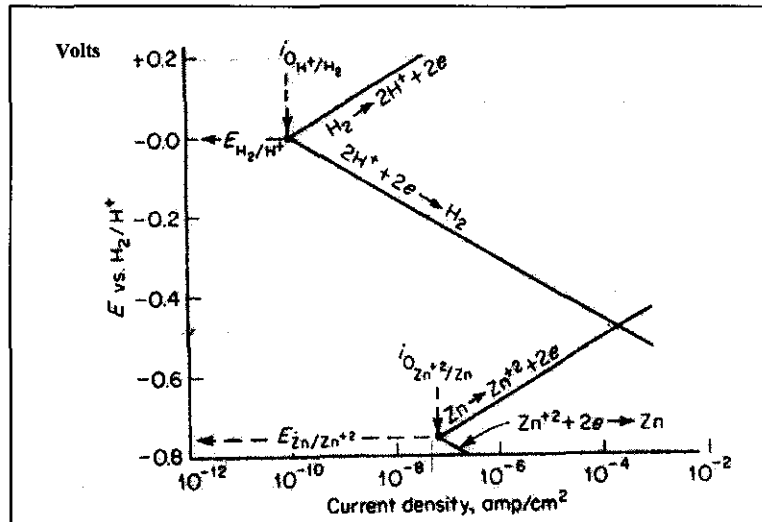
ชื่อ _____ รหัส _____

4. จงอธิบายถึงเหตุผลของปรากฏการณ์ต่อไปนี้ เมื่อหย่อนแท่งเหล็กกล้าคาร์บอนลงในกรดไนตริกเข้มข้นแล้วไม่เกิดปฏิกิริยาใดๆ และเมื่อเติมน้ำลงไปในตัวกรดให้เจือจางลงก็ยังไม่เกิดปฏิกิริยาใดๆ แต่เมื่อหยิบแท่งเหล็กชนิดเดียวกันอีกแท่งหนึ่งหย่อนลงไปในตัวกรดที่เจือจางแล้วนั้น กลับเห็นฟองแก๊สเกิดขึ้นมากมาย (วาดรูปประกอบการอธิบาย)

(10 คะแนน)

ชื่อ _____ รหัส _____

5. โลหะสังกะสีในสารละลายที่เป็นกรดมี Polarization diagram ดังรูป จงตอบคำถามต่อไปนี้ (10 คะแนน)

5.1 เขียนปฏิกิริยาที่เกี่ยวข้อง

- Anodic reaction
- Cathodic reaction

5.2 อ่านค่า Corrosion current density และ Corrosion Potential (E_{cor})

5.3 คำนวณ Corrosion rate อย่างหยาบในหน่วยของ mpy และจงประเมินด้วยว่ามีปัญหาการผุกร่อนมากหรือน้อยอย่างไร

6. การนำถังกเหล็ก (Carbon steel) เก่ามาซ่อมใช้ใหม่ ซึ่งมีประวัติและผลการใช้งานดังนี้

ถังเก่า :

1. ทำด้วย Carbon steel
2. บุป้างในด้วยสีกันสนิม (Phenolic paint)
3. ช่วงล่างของถังชำรุดเพราะถูกกระแทก

การใช้งาน :

1. ใช้บรรจุสารละลายที่มีสมบัติ mildly corrosive to steel
2. สิ่งที่ต้องระวังเป็นพิเศษ คือ ปัญหาการปนเปื้อนของโลหะในสารละลาย

การซ่อม :

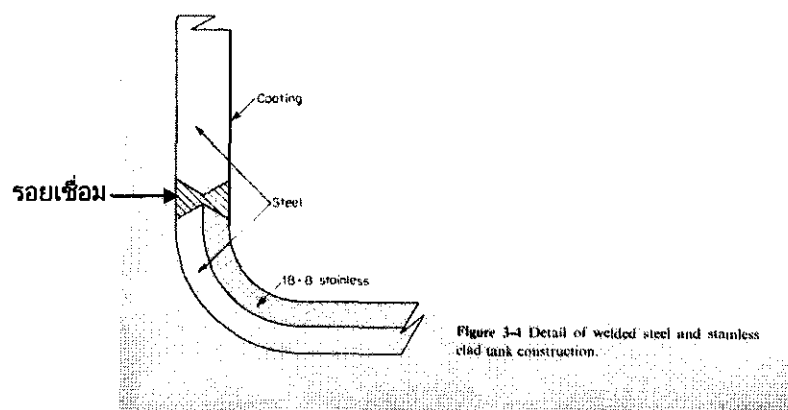
1. ซ่อมเปลี่ยนช่วงล่างของถังด้วย Mild steel (ดูรูป)
2. ปิดทับด้านใน (Clad) ด้วยแผ่นเหล็ก 18 - 8 Stainless steel โดยเชื่อมยึดดอมนบนดั่งรูป
3. ทาดอมนบนด้วย Phenolic paint โดยทาทับให้เลยรอยเชื่อมลงมาปิด Stainless steel บางส่วนด้วย

ผลการใช้งาน :

ภายใน 3 เดือนหลังการใช้งานก็เกิดความเสียหาย (Corrosion damage) โดยเกิดเป็นรูพรุนที่ด้านข้าง (Side wall) โดยที่ทุกระจะอยู่ภายในแถบระยะ 2 นิ้ว เหนือรอยเชื่อม

โจทย์ที่ต้องตอบ :

- ก. จงวิเคราะห์ถึงสาเหตุของความเสียหาย
- ข. เสนอแนะการปรับปรุงหรือ ซ่อมใหม่เพื่อแก้ไขปัญห โดยอธิบายเหตุประกอบที่ชัดเจน

(12 คะแนน)